

УДК 801.6“18/19” І.Франко:398(=161.2)

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ ВІРШУВАННЯ У ФОЛЬКЛОРИСТИЧНИХ СТУДІЯХ ІВАНА ФРАНКА

Наталія БОБРОВНИЦЬКА

*Відділ фольклористики ІМФЕ ім. М. Рильського НАН України,
вул. Грушевського, 4, Київ, Україна, 01001*

Висвітлено погляди Івана Франка на проблему українського народного віршування. З'ясовано, на які аспекти зазначеної проблеми вчений звертав увагу найбільше (дослідження народної ритміки, співвідношення змісту та форми в народному віршуванні).

Ключові слова: народне віршування, ритмічна структура, народна рима, строфіка народного віршування, співвідношення змісту і форми в народному віршуванні.

Іван Франко – другий після Тараса Шевченка письменник, який своєю творчістю підтвердив світове значення української культури, підніс її авторитет у світі. У близько шести тисячах своїх творів автор постає перед читачами як видатний поет, прозаїк, драматург, літературний критик, фольклорист, етнограф, історик, філософ, публіцист, перекладач. В історію рідної літератури він увійшов як монументальна постать, масштабний художник-реаліст, блискучий новатор форми, помітний реформатор мови, літописець народного життя, борець проти національного та соціального гноблення. Тому й природно, що найвизначніші здобутки української літератури і громадської думки другої половини ХІХ і початку ХХ століття передовсім пов'язані з ім'ям І. Франка.

Геній письменника І. Франка, загалом як і його великого попередника Т. Шевченка, розвивався й міцнів у тісному єднанні з народним життям у всьому його розмаїтті, в єднанні з усною народною творчістю.

Протягом багатьох років І. Франко працював над вивченням та публікуванням поетичної творчості народу. Варто наголосити на тому, що він широко використовував як український, так і слов'янський порівняльний матеріал, що розширювало національні межі його наукових праць, ставило їх в один ряд з роботами найвидатніших європейських фольклористів.

Але він був не лише збирачем і видавцем народної творчості, палким її дослідником, а й письменником, який широко використовував перли фольклору у власній творчості.

Ось що писав О. Дей про зв'язок І. Франка з усною народною творчістю: «Можна сміливо сказати, що нема твору в І. Франка, де б не відчувалось благотворного впливу фольклору на письменника; також нема жанру народної творчості, до якого б він не звертався» [3, с. 10].

Наукова спадщина І. Франка в галузі народної поетичної творчості майже не має собі рівної в усій українській науці «за сміливістю думки, за різноманітністю проблем і обсягом виконаної роботи» [3, с. 7]. Перу І. Франка належать близько п'ятдесяти ґрунтовних фольклористичних досліджень, серед яких велика монографія «Студії над українськими народними піснями».

У своїх фольклористичних працях учений спирався на традиції українських та російських попередників – Ю. Венеліна, Олександра Афанасьєва, Осипа Бодяньського, Ізмаїла Срезневського, В. Григоровича, Михайла Максимовича та інших учених, які виявляли глибокий інтерес до слов'янського фольклору. Проте, як слушно зауважила Т. Руда, зрілим дослідженням І. Франка не властиве беззастережне захоплення народною творчістю за відсутності поглибленого наукового аналізу, характерне для вчених-романтиків [5, с. 4].

Фольклористи О. Дей, Т. Руда наголошують на тому, що фольклористичні погляди І. Франка – ще досить мало досліджене питання у франкознавстві та історії науки про українську народну творчість [3, с. 56; 5, с. 3].

Студіювання фольклористичних праць І. Франка та його взаємин з діячами слов'янської науки допомагає повніше розкрити значення різних ідей та наукових теорій у формуванні поглядів українського вченого на народну творчість. Пильної уваги заслуговують звернення дослідника до усної поезії як українського, так і слов'янських народів, його судження про жанри, сюжети, мотиви, стильові особливості, а також будову фольклору слов'ян, її тісний зв'язок зі змістом.

Центральне місце серед фольклористичної спадщини І. Франка посідають праці про українські народні пісні. О. Дей пояснював це тим, що народна пісенність України є винятково оригінальна і багата з тематично-естетичного боку, займає домінуюче місце серед інших жанрів і відзначається досконалим поєднанням реалістичної й соціально-психологічної насиченості в змалюванні життя, і тим, що в народній пісні поет знаходив могутнє художнє джерело для власного творчого зростання [3, с. 78].

Народні пісні та думи І. Франко називав «одним з найцінніших наших національних надбань і одним із предметів оправданої нашої гордості» [10, с. 11].

На переконання О. Дея, заслугою І. Франка – дослідника народної лірики – є те, що зміст поетичних творів він вивчав в органічній єдності з художньою їх формою [3, с. 87].

Розглядаючи народну лірику в праці «Жіноча неволя...», І. Франко вказував на «велику щирість і ніжність чуття, котре такими чистими перлами вилилося в незлічимо чудово гарних піснях жіночих», зазначив, що народні ліричні пісні «безперечно найкращі і щодо змісту і щодо форми з всього (крім хіба деяких дум історичних), що коли-небудь витворила наша фантазія народна» [7, с. 211–212].

Отож, із усіх зауважень дослідників фольклористичної діяльності І. Франка та й самого вченого, виходить, що він неодноразово звертався до актуальної і в наш час проблеми народного віршування, його погляди з цього приводу заслуговують на детальніший аналіз.

Досліджуючи походження народних пісень у статті «Як виникають народні пісні?», І. Франко наголошував на тому, що народний поет творить свою пісню з того емоційного

та ідейного матеріалу, яким живе вся маса його земляків. Творячи її, він не стає і не може стати вище від інших; *із скарбів своєї індивідуальної душі він у основних контурах не може зачерпнути ані іншого змісту, ані інших форм, крім тих, що становлять щоденне життя цілої маси.* Його пісня є певним виразом думки, вражень та прагнень цілої маси, і тільки таким способом вона стає здатною до сприйняття і засвоєння її масою [13, с. 62].

Учений вважав первісну поезію колективним вибухом почуттів, збірною імпровізацією, яка одночасно була співом, танцем і пантомімою [13, с. 63]. Залишки цієї первісної поезії ми досі знаходимо в деяких обрядових піснях, які виконують у такт танцю, у супроводі відповідних рухів (наші обрядові пісні, як «А ми просо сіяли», «Володар», «Подоланочка» тощо). У цій поезії ще все перемішане: оповідання, лірика і драма. Вона захоплює цілий колектив, збуджує його емоційний настрій і тому «відтворює завжди всі ті вияви “святого шалу”, що був джерелом першого вибуху» [13, с. 63].

Отже, доцільно наголосити, що саме наша обрядова поезія є зразком найдавніших форм і змісту народних пісень взагалі.

Далі І. Франко продовжив так: «З часом почуття охолоджується, залишається тільки інтерес до самого змісту, факту, який дав привід до утворення пісні; з ліро-епічно-драматичної імпровізації вона стає піснею, а пізніше епічною повістю, співаною або декламованою спокійним тоном, її охоче слухають, проте вона вже не збуджує в масах ні вибухів гніву, ні сліз, ні шаленої радості» [13, с. 63].

У кожній місцевості під впливом різних чинників: діалекту, клімату, території і звичаїв нова пісня потроху змінюється: індивідуальні її риси затираються, діалектні форми однієї місцевості поступаються місцем іншим; відповідно до кращої чи гіршої пам'яті співака одні строфи випадають, з'являються інші, вирвані з якоїсь іншої пісні, ці знову підлягають поступовій зміні, і в такий спосіб пісня повільно розщеплюється на велику кількість варіантів, в яких первісний мотив з часом підлягає видозміні або розвитку то в один, то в другий бік і з яких потім постають окремі пісні з близькими, але мало між собою схожими мотивами. Отже, з розвитком пісні змінюються не лише особливості змісту, але і строфіки, як однієї з характеристик віршування. Таким способом зміни відбувалися одночасно і в змісті, й у формі пісні.

Як уже відзначено вище, І. Франко вивчав особливості народних дум та пісень не лише українських, а й інших слов'янських народів, але обов'язково порівнював їх із нашими національними, як-от у статті «Сербські народні думи та пісні».

Звертаючись до розгляду розміру сербських дум, І. Франко писав, що сербська дума майже всюди тісно держиться однакового ритму (п'ятистопного хорєя $\_V\_V\_V\_V\_V$), а для малоруської козацької думи притаманна велика свобода ритму, складу і стиха. Попри хорєїчний та ямбічний ритм, перемагає саме анапест, дактиль та хоріямб. Також сам тон нашої думи часто міняється, нагло переходить із тужного, сумного в жартівливий, а то й їдко насмішливий, чого в сербських думках ніколи не стрічаємо [10, с. 51–59].

Зокрема, О. Дей вважав, що за багатство змісту, реалізм і художню красу І. Франко високо оцінював малий поетичний жанр – коломийки, поширені, головню, в Західній

Україні [3, с. 89]. Саме їх особливостям присвячено його статтю «До історії коломийкового розміру».

Коломийковий розмір став популярним у галицько-руській народній поезії аж у XIX столітті, саме в ньому складено щонайменше десять тисяч дрібних, 2, 4, 6 і більше віршових пісень ліричного та побутового змісту, в яких змальовано індивідуальне, родинне та громадське життя нашого народу в найрізноманітніших його моментах. Такі короткі пісні визначаються безмірним багатством образів природи та характерних рис людського чуття, різнорідних настроїв та тонів – від почуття найніжнішої любові до різкого нападу на родинні та громадські непорядки, від влучної характеристики дівочої краси або парубочої вдачі до тонкого жарту або цинічного насміху.

Також коломийковим розміром складено протягом XIX віку чималу кількість епічних пісень історичного та побутового змісту, в тому числі значні групи пісень рекрутських та військових, про важливі пригоди деяких полків, про події 1848 року та про війну з Кочутом, про панщину та її знесення, про опишків та про різні незвичайні пригоди по селах, такі як убивство чоловіка дружиною або навпаки, отруєння парубка дівкою або вдовою. І. Франко наголосив, що поза обсяг галицько-руської території і в дальшу минувшину поза XIX віком сягають зложені коломийковим розміром пісні про смерть Нечая в році 1650, про вбивство Бондарівни паном Каньовським при кінці XVIII віку та про окрему, досить визначну групу переважно гуцульського походження [6, с. 232–233].

Учений акцентував, що найдавніші народні пісні, складені коломийковим розміром і заховані до наших часів, сягають половини XVII віку, часу Хмельниччини. Можна припустити, що генетично цей розмір в'яжеться безпосередньо з козацькими піснями 10-складового розміру. Коломийка у своїй нормальній формі, це той сам 10-складовий вірш із цезурою після 4-го складу, тільки з повторенням першої частини:

Ой їхали козаки з обозу –

це початок відомої козацької пісні. Коли повторити в ньому два перші слова, маємо вірш коломийкового розміру:

Ой їхали, ой їхали козаки з обозу.

Маємо доволі великий цикл народних пісень того розміру, переважно епічно-ліричного змісту, що малюють родинне життя, а головне – становище жінки в родині. У протиставленні до пісень 12-складового розміру, що описують переважно життя та пригоди козаків і були зложені чоловіками, пісні 10-складового розміру можна назвати жіночими, а їх поставання можна віднести до XVIII та XIX віків 10-складовим розміром, але з іншою цезурою (5+5) зложені також колядки та щедрівки, які можна назвати найстаршими пам'ятками нашої народної творчості, бо найстаріші між ними сягають ще до християнських часів, вельми значна група належить саме до часів князівсько-дружинного устрою, а найбільша частина малює життя селян у родинях та в дворищах [6, с. 233–234].

Також у цій розвідці І. Франко припустив, що було спільне джерело поетичної творчості у різних слов'янських племен, і це в різних часах викликає у них поставання пісень різного змісту з однаковим розміром.

Саме на прикладі коломийкового розміру він це продемонстрував. Нечисленні пісні цього розміру у сербів переважно жіночі й виплили безпосередньо з пісень 10-складового розміру через повторення першої частини кожного рядка. Незвичайне зростання кількості пісень того розміру на галицько-руській території у XVIII і XIX віках вважав явищем загадковим, хоч і не поодиноким у своїм роді, бо йому відповідає аналогічне явище поширення краков'яків серед галицьких поляків, коротких пісенок серед словаків та серед наших лемків. Усі три групи тих коротких пісень мають однаковий 12-складовий розмір форми 6+6. Ідучи ще далі на захід, трапляється аналогічне явище також серед австрійських німців, у яких із уст люду списано багаті збірники коротких співанок, що називаються там «кравецькі підскоки». Їх розмір переважно анапестів і шестискладовий, а кожна співанка складається з чотирьох коротких рядків [6, с. 234].

Над своєю чи не найбільш ґрунтовною фольклористичною працею «Студії над українськими народними піснями» І. Франко працював не один рік. Саме тут висвітлено проблеми ритміки і змісту народних пісень. Навіть після написання кожної з розвідок про ту чи іншу пісню, він ще не раз повертався до вже вивченого матеріалу, доповнюючи і виправляючи себе. У кожній статті про ту чи іншу пісню, вчений наводив її існуючі варіанти, за допомогою яких реконструював повний текст, порівнював з піснями інших слов'янських народів, висвітлював походження, шлях до дослідників та широкого загалу читачів, історичне підґрунтя, мовні особливості, характеристику змісту та основних мотивів, подекуди особливості віршування, аналіз іншими дослідниками. Розглянувши студії над будь-якими піснями, тих чи інших учених, І. Франко висловлював власні критичні зауваження щодо всіх розставлених акцентів та дав їх власну оцінку.

Першою піснею, яку проаналізував у «Студіях...» І. Франко, є «Пісня про Стефана-Воеводу». Варто акцентувати, що їй автор уже присвячував окрему розвідку «Найстарша українська народна пісня». Але вона була не такою докладною щодо розгляду специфіки її віршування.

Отож, у статті зі «Студій...» щодо питання про особливості розміру та ритміки «Пісні про Стефана-Воеводу» відзначено, що 1877 року Олександр Потебня присвятив цій пісні спеціальну статтю.

Доречно наголосити, що І. Франко не лише аналізував та критично оцінював розвідки інших дослідників про цю пісню, але й висловлював власні думки з приводу характеристик тих чи інших її особливостей. Ось як оцінено розгляд О. Потебнею питання особливостей віршування: «Про розмір нашої пісні Потебня знайшов лише стільки сказати, що він “звичайний для малоруських пісень”. Що значить “звичайний”? Приміром, у Галичині, де переважають коломийки, він зовсім “незвичайний”. Та й де інде по Україні він не звичайний, а лише властивий певним, досить різко зазначеним групам пісень. З виїмком трьох рядків (3–5), може, зіпсованих пам'яттю Никодима або й того, що зі своїх уст передавав йому пісню, вся решта її, 20 рядків (по нашій реконструкції) збудована правильним, не силабічним, а тонічним розміром, так що

кожний рядок числить 12 складів, що діляться цезурою на дві рівні половини, і кожна з них має два наголоси. Рими нема, хоча декуди попадаються помітні для слуху асонанси та алітерації: “чому смутен”, “три роти ту стоять”, “стрілками стріляють”, “в волоскій ми роті Стефан воевода”. До музикальних засобів пісні належать також повторювання поодиноких і синтаксично важких слів, як “Дунай”, “Стефан”, “дівонька» [11, с. 27]. Треба додати, що ці повтори важливі й у визначенні розміру пісні, вони і на нього мають безпосередній вплив.

Цікавіше те, що підніс О. Потебня у своїй пізнішій праці («Пояснення малоруських і споріднених слов'янських пісень. Колядки та щедрівки». – *Б. Н.*), що фактично в тім розмірі маємо зразок найстаршого слов'янського епічного розміру [4, с. 24].

Покликаючись на слова О. Соболевського, І. Франко відзначив, що «найстарші людві сербські та болгарські пісні всі складені таким розміром, як ця наша. Той розмір, що відповідає греко-візантійському політичному віршеві, ще в X або XI вв. Разом із грецькими поезіями перейшов до Болгарії і був тут ужитий у перекладах грецьких віршів» [11, с. 28].

Але у пізнішому доповненні до власної розвідки він писав, що це було помилково. «Те, що сказано про грецький поетичний вірш, я взяв на віру проф. Соболевського, та пізніше переконався, що се зовсім неправда, бо грецький політичний вірш має розмір 15-складовий, ритмічної формули 8+7, коли натомість т. зв. проф. Соболевським болгарська вірша, а властиво “Азбучна молитва” Костянтинова має розмір 10-складовий, ритмічної формули 5+5. Сей розмір справді зробився прототипом болгарських і сербських епічних пісень та наших колядок світського змісту, але відмінний від розміру пісні про воеводу Стефана, в основі своїй 12- або 11-складового, типового для наших козацьких пісень XVII–XVIII вв.» [11, с. 40].

Далі ми вкажемо лише ті пісні, у статтях про які І. Франко докладніше зупинявся на особливостях їх віршування, а саме ритмічних, тих, що стосуються розміру.

У статті про пісню «Степова сторожа» автор розглянув три варіанти пісні, які відрізняються розвитком сюжету. У своєму доповненні він зауважив, що «пропустив три варіанти, надруковані в неповній формі у Антоновича й Драгоманова...». Далі вказано на те, що вони складені іншим розміром, ніж ті варіанти, які вже було проаналізовано. Отож, щодо цих варіантів І. Франко зазначив те, що «записані не дуже поправно, особливо щодо розміру, але, очевидно пішли з одного оригіналу, зложеного 12-складовим розміром формули 6+6» [11, с. 134–135].

Ще далі дослідник навів варіант зі збірника Якова Головацького і вказав на те, що він «повніший від попередніх і логічніше збудований, щодо своєї форми являється цікавим зразком тої самої теми, обробленої в іншій формі». Далі стосовно пісень турецького циклу зроблено своєрідний висновок, що «форма 8-складового вірша, римованого по парі може вважатися типовою» для них, зокрема, якщо нема згадки про козаків, а «натомість форма 12-складового стиха типова для козацько-татарських пісень XVII в., але трапляється вже давніше, в XVI в.», як бачимо в пісні про Стефана-воеводу і в найстаршій варіанті думи про Олексія Поповича [11, с. 136].

Окрім деяких даних про ритміку пісень, які знаходимо в присвячених їм статтях, І. Франко зробив спробу систематизувати українські пісні XVII століття відповідно до їхніх розмірів у відповідній розвідці.

Пісні XVI–XVII віків він поділив на три типи. До першого відніс 12-складові («Пісня про Стефана-воєводу»), до другого – 10-складові (колядка), а до третього – пісні 8-складові (про турецько-татарські відносини). «Наша народна пісенна творчість розвивалася головню в сих трьох ритмічних формах», – підсумував він [11, с. 302].

Далі І. Франко навів дані про ритмічні особливості пісень цього типу, що подав Філарет Колесса у праці «Ритміка українських народних пісень».

«Варто звернути увагу на ритміку пісні про Стефана-воєводу як найстаршу відому нам українську пісню 12-складового розміру. Отже, з 18 рядків сеї пісні всі без виімку мають головну цезуру по шостім складі, але обі половини дуже різнорідні щодо ритміки. Маємо тут такі комбінації рядок 1: 3+3|2+2+2; р. 5, 9, 10, 11: 3+3|3+3; р. 12: 4+2| 4+1; р. 13: 4+2|3+3; р. 14 і 15: 2+2+2|2+2+2; р. 16: 3+3|2+4; р. 17: 2+4|3+3; р. 18: 3+3|4+2. Як бачимо, ритмічна будова її при основній правильності має ще повну свободу в деталях, що дозволяє їй також на натуральність і пластичність у висловах.

Щодо пісень другого ритмічного типу, 5+7, то найстарший відомий нам її зразок сягає половини XVII в.» [11, с. 303].

З цього І. Франко зробив висновок, що, коли така розширена форма була популярна вже в половині XVII віку, можемо сміливо допустити, що примітивніша, первісна, чисто 12-складова будова була далеко давнішою. Пісні типу 6+6 вважав переважно «мужеськими», а пісні типу 5+6 – «жіночими». Пісні обох типів звичайно дуже гарні і мають високу артистичну вартість, а особливо пісні другого, жіночого, типу «визначаються незвичайною ніжністю чуття і добірною та мелодійною мовою...» [11, с. 304].

Далі звернемося до розгляду пізніших хронологічно пісень, які І. Франко вивчав з погляду особливостей віршування. Однією з таких є розвідка про пісню «Битва під Корсунем», в якій автор наголосив, що «вірша, призначена для декламації, а не для співу, поступає в розмірі трохи “свобідніше”, як пісня, і, додержуючи тої самої схеми, допускає в кожнім рядку різне число складів. Ось рядки з більшим над пісенну норму числом складів:

А скоро привернули, зараз огорнули,
Розкопали моцні вали;
Одних постріляли, других порубали,
Третім живцем в орду поодавали.

Замість нормальної схеми 5+5 || 7 півстрофи тут бачимо у першій півстрофі схему 7+6 || 9, а в другій півстрофі 6+6 || 11. Натомість у півстрофі:

Хмельниччини, одинчики
Обоз заточили –
бачимо схему 4+4 || 6» [12, с. 152].

У статті про пісню «Козак Плахта» І. Франко зробив своєрідний висновок про історію поетичних форм, будови вірша, ритму, риму та мелодії і вказав, що все це появи зовсім не відвічні, не природжені людині, але «витворені цивілізацією, перенесені в

певнім часі і серед певних обставин від народу до народу, а спеціально до нас занесені досить пізно» [12, с. 248–249].

Отже, у своїх фольклористичних студіях І. Франко вельми часто звертався до питання українського народного віршування, а саме дослідження народної ритміки, співвідношення змісту та форми в народному віршуванні. Він доводив, що зміст і форма виникли одночасно, і змінювалися паралельно одне з одним. Варто наголосити, що є певні зауваги і щодо особливостей народної рими та строфіки, але їх значно менше.

Ця сфера зацікавлень І. Франка як ученого ще раз підтверджує багатомірність його таланту. Пізнати його важко саме через цю багатогранність. Проте Т. Гундорова у своїй праці «Невідомий Іван Франко: Грані Измарагду» акцентувала, що наблизитися до пізнання І. Франка – цього унікального людського й культурно-історичного феномена – можна завдяки самому Франкові, який був одержимий ідеєю самопізнання, самотворення як «цілого чоловіка» й заради цього найвищого для себе покликання творив містерію духу [2, с. 6].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Велика трійця: Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка / пер. з груз., упоряд., вступні тексти Р. Чілачави. – К. : Етнос, 2005. – 336 с.
2. Гундорова Т. Невідомий Іван Франко: Грані Измарагду / Т. Гундорова. – К. : Либідь, 2006. – 360 с.
3. Дей О. І. Іван Франко і народна творчість / О. І. Дей. – К. : Державне вид-во художньої літератури, 1955. – 298 с.
4. Потєбня А. А. Объяснение малорусских и сродных песен: Колядки и щедровки. – Варшава, 1887. – Т. 2. – 798 с.
5. Руда Т. П. Іван Франко – дослідник слов'янського фольклору / Т. П. Руда; Академія наук УРСР. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнографії ім. М. Т. Рильського. – К. : Наукова думка, 1974. – 158 с.
6. Франко І. До історії коломийкового розміру / Іван Франко // Зібрання творів : у 50 т. Т. 39 / Іван Франко. – К. : Наукова думка, 1983. – С. 232–242.
7. Франко І. Жіноча неволя в руських піснях народних / Іван Франко // Зібрання творів : у 50 т. Т. 26 / Іван Франко. – К. : Наукова думка, 1980. – С. 210–253.
8. Франко І. Із секретів поетичної творчості / І. Франко. – К. : Радянський письменник, 1969. – 192 с.
9. Франко І. Найстаріша українська народна пісня / Іван Франко // Зібрання творів : у 50 т. Т. 37 / Іван Франко. – К. : Наукова думка, 1982. – С. 216–221.
10. Франко І. Сербські народні думи та пісні / Іван Франко // Зібрання творів : у 50 т. Т. 26 / Іван Франко. – К. : Наукова думка, 1980. – С. 51–59.
11. Франко І. Студії над українськими народними піснями / Іван Франко // Зібрання творів : у 50 т. Т. 42 / Іван Франко. – К. : Наукова думка, 1984. – 592 с.
12. Франко І. Студії над українськими народними піснями / Іван Франко // Зібрання творів : у 50 т. Т. 43 / Іван Франко. – К. : Наукова думка, 1986. – 479 с.
13. Франко І. Як виникають народні пісні / Іван Франко // Зібрання творів : у 50 т. Т. 27 / Іван Франко. – К. : Наукова думка, 1980. – С. 57.

Стаття надійшла до редакції 23.12.2013
Прийнята до друку 31.03.2014

UKRAINIAN FOLK VERSIFICATION IN IVAN FRANKO'S RESEARCH PAPERS ON FOLKLORE

Nataliya BOBROVNYTS'KA

*Folklore Studies Dpt., Institute of Art Criticism, Folklore and Ethnography,
National Academy of Sciences of Ukraine,
4, Hrushevs'kyi Str., Kyiv, Ukraine, 01001*

The article highlights Ivan Franko's approach to the issue of Ukrainian folk versification. The researcher has clarified which aspects of the issue in question attracted most of the scholar's attention (research into folk rhythms, form-and-content correlation in folk versification).

Keywords: folk versification, rhythmic structure, folk rhyme, folk versification strophes, form-content correlation in folk versification.

УКРАИНСКОЕ НАРОДНОЕ СТИХОТВОРЧЕСТВО В ФОЛЬКЛОРИСТИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ ИВАНА ФРАНКО

Наталья БОБРОВНИЦКАЯ

*Отдел фольклористики ИИФЭ им. М. Рильского НАН Украины,
ул. Грушевского, 4, Киев, Украина, 01001*

Рассмотрены взгляды Ивана Франко на проблему украинского народного стихосложения. Выяснено, на какие аспекты указанной проблемы обращено наибольшее внимание ученого (исследование народной ритмики, соотношение содержания и формы в народном стихосложении).

Ключевые слова: народное стихосложение, ритмическая структура, народная рифма, строфика народного стихосложения, соотношение содержания и формы в народном стихосложении.